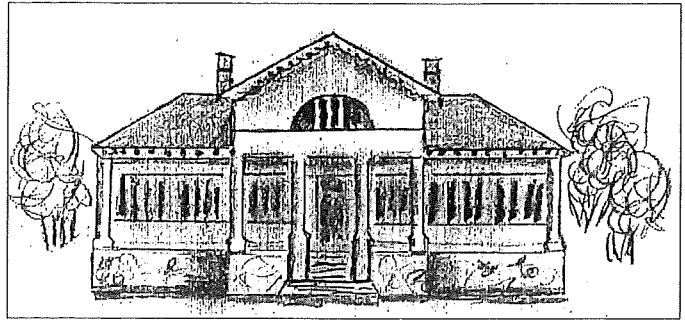

Vainikan kartanon mailla

Kiiskilän kartano keväällä 2015. Kuva Juha Vainikka

Uutis-Vainikkala 9/1992

VAINIKAN KARTANO

Yritin jäljentää pääpiirteittäin Vainikan kartanon päärakennuksen kuvan Viipurin pitäjän historiasta.

Tietääköhän kukaan Vainikan kartanosta? Onkohan nimellä mitään yhteyttä Vainikkalassa oleviin Vainikkkojen kanssa?

Viipurin pitäjän historian mukaan Vainikan kartanon perustajasta ei ole tietoa. Vasta 1800 luvulta on omistajista saatu selkoa. 1840 on kartanon omistanut kenraalimajuri Paul Etter. Ja 1850 luvun puolivälissä oli Viipurin ruotsalaisen lyseon rehtori Carl Wilhelm Ahrenberg ostanut tilan kesäasunnokseen.

Vainikan lisäksi Ahrenberg omisti Rasalahden, Hapensaaren, Pietilän, Rapattilan ja Terävälän kartanot. Ahrenbergien aika oli Vainikan loistoaikaa. He pitivät rakasta Vainikkaansa maailman parhaana paikkana missä viettivät kesäänsä ja osan talviakin.

1880 tienoilla omistajasta ei ole pystytty sanomaan täyttä varmuutta, mutta 1890 on kartanon omistanut henkikirjuri Viktor Ahrenberg, luultavasti edellisen omistajan poika.

1900 kartanon omistajana mainitaan maanviljelijä Ivar Fröjlund ja kymmenen vuotta myöhemmin se oli kauppias Vasili Feedrovitch Grusoff.

Vainikka oli pienehkö kartano Viipurinlahden länsirannalla Kiiskilän kylässä. Tilan pinta-ala oli viime vuosisadan keskivaiheilla 155 ha, josta peltoa 28 ha. Vainikkaan kuului myös kaksi saarta, joita nimitettiin Neulasiksi.

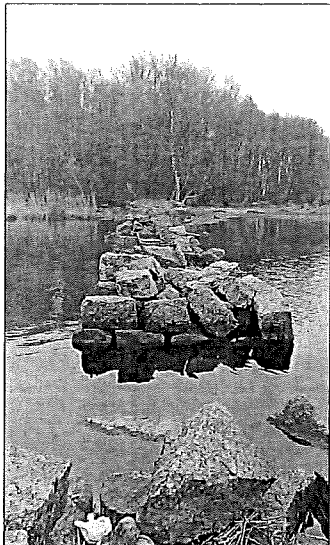
Talvisodan viimeiset päivät jättivät Vainikkaan vain tuhkaa.

HK (Hilikka Keskisaari)

Kävimme toukokuun alussa etsimässä Vainikan kartanon paikkaa ja kivijalkaa. Vainikka sijaitsee noin 9 km päässä Tienhaarasta meren rannalla. Navigoimme mm. vanhojen karttojen avulla ja löysimme tiemme Kiiskilän kylän Vainikkaan. Paikka on varmasti oikea, mutta kivijalkaa emme löytäneet ja tarkka kartanon paikka jäi vielä löytymättä. Kuljeskelimme tiellä ja metsäkoivissa ja pohdiskelimme millaista siellä on mahtanut olla esim. Ahrenbergien aikaan 1800-luvun jälkipuoliskolla.

Alueella on nyt venäläisten datsoja ja otaksun, että parin korkeilla aidoilla aidatun huvilan kohdalla kartano on ollut. Ainakin vuoden 1938 Viipurin Maalaiskunnan kartassa on rakennuksia ollut tuolla paikalla. Vainikan kartanon osalta mysteeri ei siis selvinnyt. Missä oli tarkka sijainti ja millainen historia on ollut ja miten Vainikka-nimi liittyi tuohon alueeseen?

Karjala-tietokanta-haun perusteella olen löytänyt tiedon, että Kiiskilän kylässä Viipurin maaseurakunnassa on v. 1689 syntynyt Märten Wainikalle tytär Lisbetta. Mihin lie Wainikat hävinneet Martin ja Elisabetin jälkeen? Myös Vainikan kartanostaja sen syntyhistoriasta on löytynyt hyvin niukasti tietoa. Hilikka Keskisaari kirjoitti Uutis-Vainikkalaa v. 1992 Viipurin Pitäjän historia III Kartanot-teoksesta poimittuja tietoja. Kirjan teksti on kokonaisuudessaan luettavissa sukuseuran nettisivuilta.

Silta Porkansaareen. Kuva Aija Tikka

Jotain vanhaa suomalaisten aikaista alueella kuitenkin on jäljellä. Kulkiessamme kylätietä Vainikan ohi, päädyimme Porkansaareen johtavalle sillalle. Kivistä taidokkaasti rakennettu silta on edelleen havaittavissa, mutta kulkuyhteyttä saareen ei enää ole. Parin kilometrin päässä Vainikasta on Kiiskilän kartano ja se on edelleen olemassa. Hiivimme portin raosta kartanon pihaan ottamaan valokuvia....

Löysin netistä Museoviraston kuvakokoelmasta arkkitehti Jac. Ahrenbergin piirroksia Vainikan kartanosta. Jos haluatte vilkaista millainen pyntinki on ollut, niin tässä linkki: <https://www.finna.fi/> ja kirjoita hakusanaksi Jac Ahrenberg Vainikka.

Palataan nyt kuitenkin tähän hetkeen. Sukuasioista pääsee haastelemaan porukalle seuraavan kerran Vainikoiden sukutapaamisessa. Se järjestetään tänä vuonna Lappeenrannan Linnoituksessa sunnuntaina 9. elokuuta klo 10.30 alkaen. Sukuseuran jäsenille piakkoin lähetettävässä kirjeessä on tarkemmat tiedot ohjelmasta ja ilmoittautumisesta mukaan.

Lämmintä kesää odotellen, Aija Tikka

ILON LAPSET

Perinteistä Lappeen kotiseutupäivä "Juuret Lappeella"

vietetään Lappeen seurakunnan 600-vuotisjuhlien merkeissä sunnuntaina 26.7. 2015

Juhlamessu Lappeen Marian kirkossa klo 10

Keittolounas ja kahvitarjoilu Hytin VPK:n talolla klo 11.30 alkaen juhlapäivän aikana

Juhanäytelmä Ilon lapset Hytin VPK:n pihalla:

Klo 13, klo 15.30 ja klo 18; ennakkonäytös lauantaina klo 18. Näytelmän kirjoittaja ja ohjaaja Lappeen oma poika Arto Myllärinen.

Rooleissa ammattilaisia mm. Tiia Kinnunen, Mikael Kokko ja Kansallisoopperasta Vilja Riutamaa, paikallisia kykyjä kuten Ani Hassinen, Outi Kokko-Muhonen, Sami Vesakoivu, Jukka Lehtinen, myös kyläläisiä mukana joukkokohtauksissa ym.

Musiikkia luotsaavat Sanna Pulkinen ja Antti Taipale, soittinyhtye, laulavat munkit jne.

Pääsy vapaa, ohjelma 10 euroa. Varaa istumapaikka etukäteen Lappeen seurakuntatoimistosta puh. 0403126602.

Lappeen seurakunta, Lappeen kotiseutuyhdistys Hytin kylätoimikunta